

Яковенко Наталія Володимирівна,
старший викладач Національної
академії Національної гвардії України

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВВНЗ

Мовна підготовка курсантів є складовою частиною вузівської підготовки майбутніх офіцерів. Адже знання іноземної мови – свідчення рівня культури й освіти офіцера. Сфера його застосування для сучасного офіцера значно розширюється зі збільшенням міждержавних зв'язків, у тому числі й по військовій лінії, а також з можливістю використання у своїй роботі іноземної технічної й військової літератури. В сучасних умовах у військового фахівця високого рівня виникає потреба володіння іноземними мовами. Розвиток військового співробітництва із закордонними країнами, організація та проведення спільних навчань і маневрів, участь у миротворчих операціях, партнерство у підготовці військових кадрів зумовлюють необхідність навчання військових фахівців, готових до адекватної взаємодії з представниками інших країн. Тому нині іноземна мова стала невід'ємною складовою професійної підготовки військового фахівця.

Так, професійна спрямованість вивчення іноземних мов у військових закладах ставить низку завдань із розвитку професійних навиків у курсантів: оволодіння професійною лексикою, вміння комунікативних навиків професійного спілкування, формулювання власної точки зору на професійну тематику, тощо. Сучасні військові навчальні заклади повинні сприяти впровадженню нових методів навчання, які забезпечують розвиток комунікативної, творчої та професійної компетентності та стимулюють потребу курсантів у самоосвіті.

Сьогодні методи навчання іноземної мови базуються на комунікативному підході і залучають до себе використання різноманітних Інтернет технологій, які надають навчальному процесу відкритості та мобільності.

Інноваційні технології - це новітні методи, педагогічні прийоми та засоби, які сприяють вдосконаленню та ефективності оволодіння іноземними мовами. Найновішими технологіями викладання іноземної мови в вищих закладах вважаються: професійно - орієнтоване навчання, використання методу проекту в навчанні, ігрові технології, інтенсивні технології дистанційного навчання, використання інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними та контролюючими комп'ютерними програмами з іноземних мов, створення презентацій, використання Інтернет - ресурсів, викладання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), тощо. Інноваційні технології включають такі підходи до викладання іноземних мов, як

1) інтерактивні методи навчання, що передбачають відмову від авторитарного стилю навчання; орієнтація на особистісні якості курсанта; розвиток таких форм навчання, як діалог та полілог; розуміння іншомовної комунікації як стимулу для партнера брати участь у мовленнєвій та немовній діяльності; розвиток інтересів курсантів до отримання знань; оцінка; самооцінка.

2) використання технічних навчальних посібників (комп'ютери та мультимедіа, Інтернет-мережі) для самовдосконалення, контролю знань, зберігання та використання навчальних матеріалів (плани занять, довідники граматики, словники різних типів).

Інтерактивними технологіями можна вважати такі технології, які здійснюються за допомогою активної взаємодії курсантів у процесі навчання, суть яких - взаємне навчання, групова форма організації навчального процесу із впровадженням активних групових методів навчання для вирішення практичних проблем. Інтерактивний метод дозволяє вирішувати комунікативно - пізнавальні завдання засобами іншомовного спілкування. У процесі спілкування курсанти навчаються: вирішувати складні проблеми на основі аналізу обставин та відповідної інформації; висловлювати альтернативні думки; приймати обґрунтовані рішення; спілкування з різними людьми; брати участь у дискусіях. Сучасна комунікативна методика пропонує впровадження в навчальний процес активних методів і форм роботи для кращого усвідомленого засвоєння матеріалу. На практиці ми виявили досить високу ефективність таких форм роботи, як індивідуальна, парна, групова та командна робота.

Також до інноваційних методів навчання відносяться: комп'ютерне навчання (Call), метод скриптів (storyline method), метод моделювання, метод групових пазлів, рольовий метод, метод кейс-дослідження. Особливо слід зазначити, що навчання на основі завдань/презентацій перетворює досвід в практику. Цей підхід, як випливає з назви, передбачає введення нової лексики чи граматики, потім практика їх застосування в контрольованих умовах та останній етап - вільне використання того, що було вивчено.

Типовими видами діяльності є ситуаційне використання вивченої лексики або рольова гра. Лексичний метод (Lexical Approach), коли увага зосереджена на лексиці, дещо або повністю вивільняючи граматику для викладання. Увага курсантів зосереджена на вивченні різних типів лексики загалом або певних усталених мовних зворотів під час використання цього методу викладач часто використовує автентичні ресурси. Метод функцій (Functional Approach), коли саме бачені функції - вони є основним компонентом мови. Досить цікаве сугестивне відкриття (Guided discovery). Ключовий постулат цього методу полягає в тому, що курсанти краще засвоюють матеріал, коли виявляють щось нове для себе самостійно, а не тоді, коли матеріал подає викладач. Техніка, зокрема, може бути такою: викладач наводить курсантам приклад цільової мови та просить знайти послідовність (візерунок) та сформулювати правило.

Ігрові активні методи (ігровий дизайн, ділова гра, рольові ігри, імітаційний метод) посідають чільне місце в практиці розвитку усного спілкування курсантів. Як активний метод, гра залучає майже всіх учасників навчального процесу, стимулює їх до спілкування, нормативне відтворення цього комунікативного матеріалу пропонується відпрацьовувати на заняттях з іноземної мови професійного спілкування.

При відборі сучасних інноваційних методів навчання необхідно врахувати наступні критерії, відповідно до яких використані методи повинні:

- створювати атмосферу, в якій курсант відчуває себе вільно і комфортно,

- стимулювати його інтереси, розвивати бажання практичного вживання іноземної мови;

- стимулювати його мовні, когнітивні і творчі здібності;

- активізувати курсанта, роблячи його головною діючою особою в навчальному процесі, активно взаємодіючи з іншими учасниками цього процесу;

- створювати ситуації, в яких викладач не є центральною фігурою, тобто, курсант повинен усвідомити, що вивчення іноземної мови пов'язано з його особистістю і інтересами, а не з прийомами і засобами навчання використаним викладачем;

- передбачити різні роботи в аудиторії: індивідуальну, групову, колективну, в певній мірі, стимулюючи активність курсантів, їх самостійність і творчість.

Слід зазначити, що використання сучасних інноваційних технологій та методів викладання при вивченні іноземних мов у військовому університеті є ефективним, якщо зміст представленого матеріалу співзвучний майбутній професійній діяльності курсантів. Важливо, щоб теоретичні знання в процесі активного навчання застосовувалися на практиці, щоб курсант мав можливість розвивати та вдосконалювати знання іноземної мови та впроваджувати набуті навички спілкування іноземною мовою у майбутній професійній діяльності

Список використаних джерел

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ, 2004. С. 338-339.

2. Коваль Т.І. Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/viewFile/546/451>

3. <http://oldconf.neasmo.org.ua>